

První pomoc při poranění břicha

-
- ⌘ Poranění břicha může být důsledkem přímého násilí (bodnutí, úder do břicha) nebo důsledkem tzv. decelerace, což je poranění, nebo odtržení orgánů vlivem náhlé ztráty rychlosti.
 - ⌘ K takovým úrazům dochází při nárazu, kdy se tělo náhle zastaví a u břišních orgánů dojde vlivem setrvačnosti (ještě chvíli zůstávají v pohybu) k natržení, nebo utržení závěsného aparátu, který většinou obsahuje cévy, které orgán vyživují. Důsledkem je pak často prudké krvácení.
 - ⌘ Poranění břicha lze, stejně jako všechna ostatní poranění, rozdělit na uzavřená, či otevřená.

Typy poranění

- ⌘ Poškození a následné krvácení z orgánů v dutině břišní (játra, slezina, ledviny, slinivka, větší cévy, střeva), nebo velkých cév.
- ⌘ Proděravění střev, žaludku, s následným rozvojem extrémně nebezpečného zánětu.
- ⌘ Roztržení močových cest s možným rozvojem zánětu v okolí.
- ⌘ Poranění ženských pohlavních orgánů, hlavně v případě těhotenství (děloha, vaječníky).
- ⌘ Ruptura bránice, která se nachází mezi hrudní a břišní dutinou a podílí se na našem dýchání; proto je poranění okamžitě provázeno silnou dechovou nedostatečností.

KRYTÁ (tupá) PORANĚNÍ

Jedná se o velice závažná poranění (až 90 % úrazů břicha).

Příznaky nemusí být vždy patrné, mohou být vyznačené jen velmi málo, a proto se nesmíme nechat zmást a raději každé poranění dutiny břišní považovat za velice závažné a **pomýšlet na vnitřní krvácení**, které velice často úrazy břicha komplikuje a které může být příčinou smrti pacienta.

PŘÍČINY

- ✧ Působení hrubé mechanické síly na oblast břicha (kopnutí, úder, apod.),
- ✧ působení dynamických sil - při pádu z výšky a prudkém zabrzdění, skoku do vody - může dojít k prasknutí orgánů dutiny břišní, které jsou bohatě prokrveny (játra, slezina),
- ✧ působení tlakové vlny.

PŘÍZNAKY

- ⌘ **Bolest** různé intenzity a charakteru.
- ⌘ Často dochází následně k **rozvoji šokového stavu**:
bledost a opocení (většinou studený pot), nevolnost, event.
zvracení, hůře hmatatelný tep.
- ⌘ Stav může vyústit až ve ztrátu vědomí.
 - ☒ důležité je zjistit, jak se poranění stalo – mechanismus úrazu
 - ☒ Postiženého najdeme často v "úlevové poloze" na boku, končetiny přitaženy k tělu, udává tupou bolest břicha, nevolnost, může i zvracet ,
 - ☒ pokud došlo ke krvácení do dutiny břišní, najdeme známky rozvíjejícího se šoku.

POSTUP PRVNÍ POMOCI

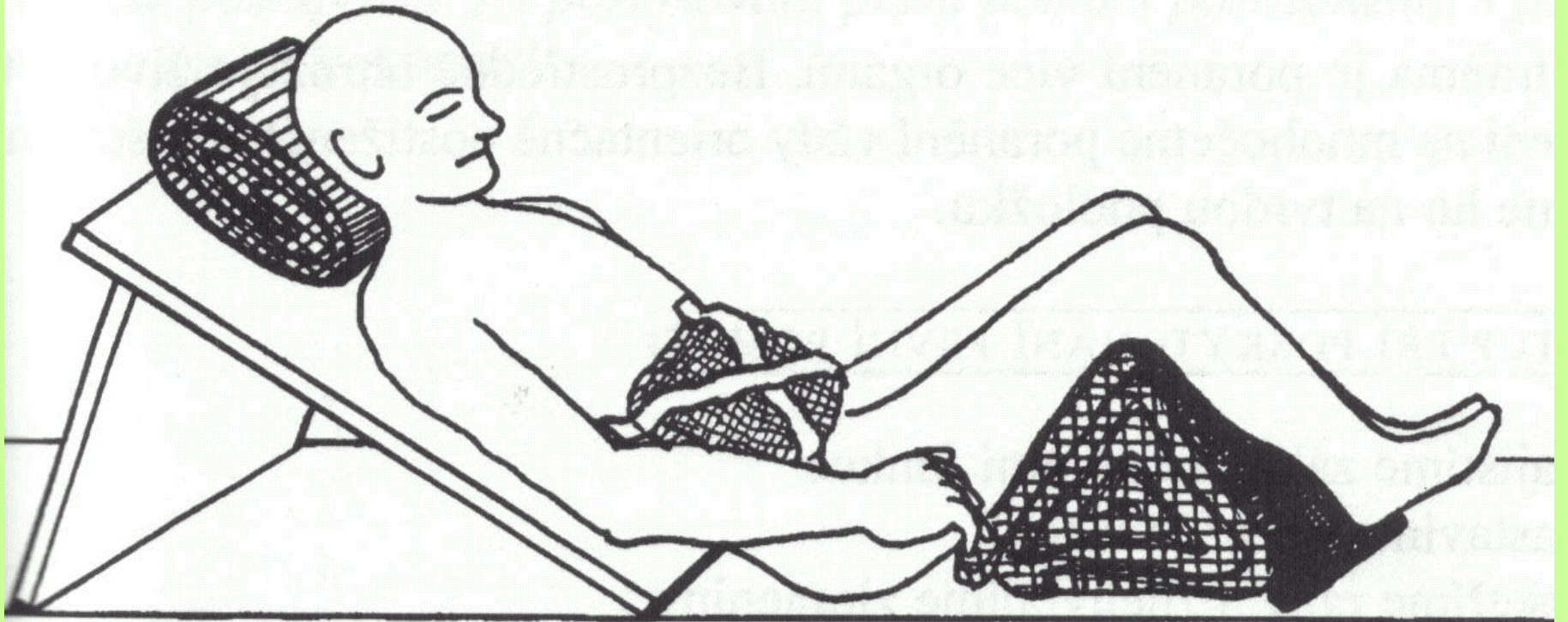
☒ Volat ZZS!

☒ uložit do polohy na zádech, s vypodloženými dolními končetinami pod kolena tak, aby se paty nedotýkaly podložky, lehce vypodložit hlavu a hrudník postiženého (tím uvolníme svaly břišní stěny a zmírníme bolest), není-li to nutné ponecháme v úlevové poloze!

☒ 5T, zakážeme pacientovi jíst, pít, nepodáváme žádné léky!!!

☒ Bedlivě sledujeme celkový stav až do předání ZZS!!!

POLOHA VHODNÁ PŘI PORANĚNÍ BŘICHA

Pamatuj!

⌘ *Nepřirozené napnutí břišního svalstva a silná bolest při dotyku v oblasti podžebří znamenají vysoké riziko probíhajícího krvácení do dutiny břišní , nebo rupturu některého orgánu!*

OTEVŘENÁ PORANĚNÍ

⌘ RÁNY BODNÉ

⌘ RÁNY SEČNÉ

⌘ RÁNY ŘEZNÉ

⌘ STŘELNÁ PORANĚNÍ

Příznaky otevřeného poranění břicha

- ⌘ Rána nebo i malá ranka v oblasti břicha,
- ⌘ rána různou měrou krvácí, může vytékat obsah trávicího traktu,
- ⌘ z rozsáhlé rány vyhřezávají střevní kličky,
- ⌘ místo je bolestivé,
- ⌘ postupně se rozvíjí prudká bolest, šířící se do celého břicha,
- ⌘ objevují se známky šoku.

Pozor!

- ⌘ *Poranění, jevící se na první pohled povrchová, mohou pronikat hluboko do tkání a tělesných dutin.*
- ⌘ *Nelze proto podceňovat jakékoliv poranění, zvláště jestliže jsme nebyli svědky jeho vzniku.*

POSTUP PŘI PP - I.

- ⌘ Především co nejrychlejší odsun do zdravotnického zařízení – **volat ZZS!!!**.
- ⌘ Postiženého uložit do polohy na zádech s podloženými dolními končetinami (pokud možno tak, aby se chodidla nedotýkala země). Pokud však nemocný zaujme úlevovou polohu na boku (do klubíčka), která mu více vyhovuje, nebráníme mu.

POSTUP PŘI PP - II.

- ⌘ Nepodáváme nic k jídlu, k pití ani léky tišící bolest!
- ⌘ Ránu čistě překryjeme. Jestliže rána silně krvácí, je nutno ji překrýt silnou vrstvou krytí a stlačit rukou (rukavice!).

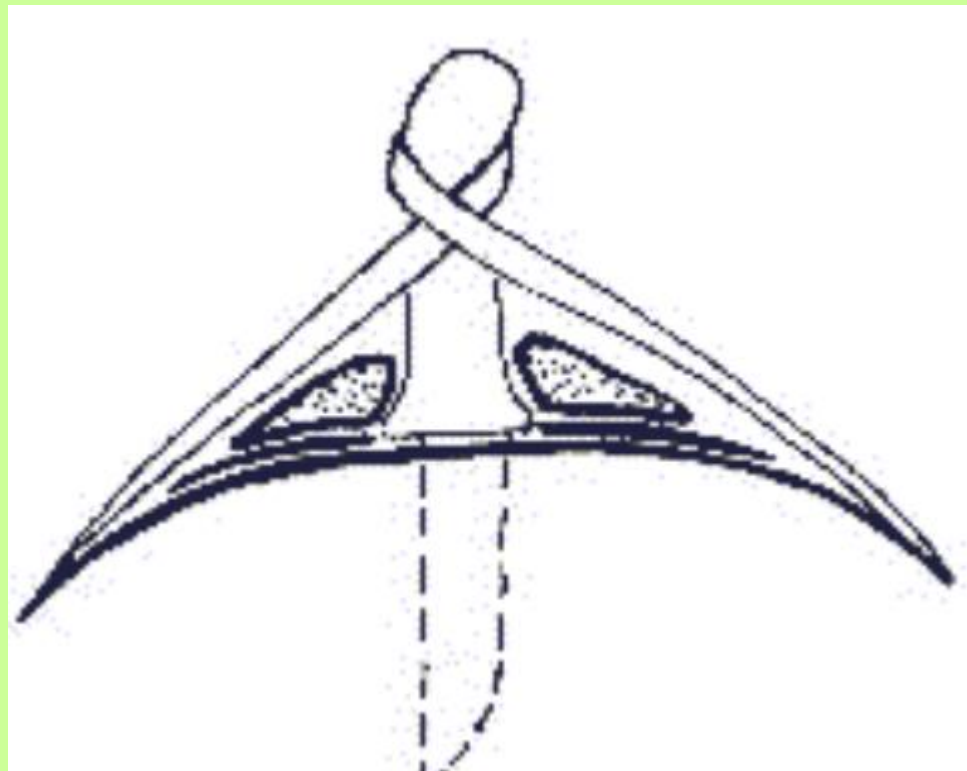
-
- ⌘ Při vyhřezu střevních kliček (u rozsáhlých zejících poranění) břicho zabalit do čistého prostěradla, osušky, ručníku (ideálně do zvlhčeného).
 - ⌘ Při znečištění břicho ani střevní kličky žádným způsobem neočistíme, vyhřezlé střevo se nesnažíme vpravit zpět do dutiny břišní.

Cizí tělesa

⌘ která pevně vězí
v ráně,
neodstraňujeme,
pouze se je snažíme fixovat například tím,
že je obložíme krytím a následně ještě
překryjeme.

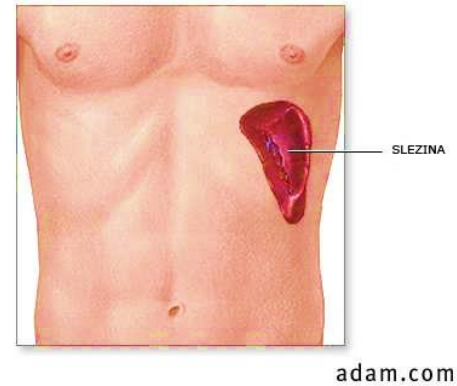
Fixace cizího tělesa v ráně

MOŽNÉ CHYBY

- ⌘ Přehlednutí mechanismu úrazu ukazující na možné vnitřní zranění, **každý postižený s PODEZŘENÍM NA ÚRAZ BŘICHA musí být odborně vyšetřen!!!**
- ⌘ Nucení postiženého zaujmout polohu na zádech, upřednostnit úlevovou!!!,
- ⌘ podávání tekutin a léků,
- ⌘ navrácení vyhřezlých orgánů zpět,
- ⌘ přehlednutí rozvoje šoku.

Poranění sleziny

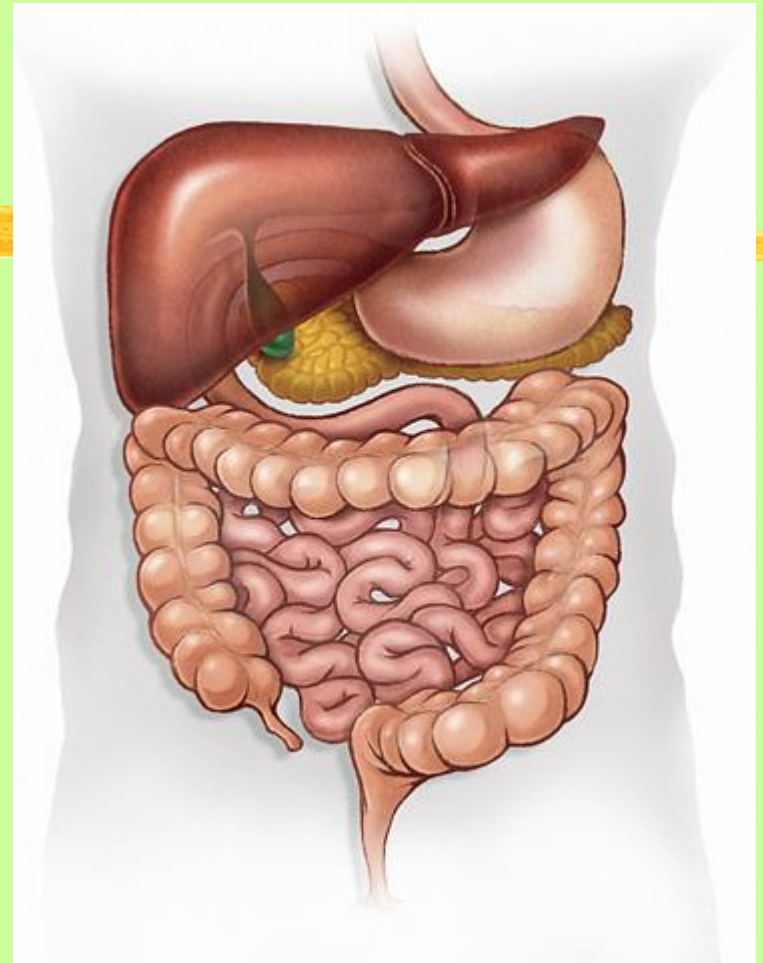

Nejčastěji poraněný nitrobřišní orgán:

- ⌘ Ruptura sleziny – akutní, dvoudobá.
- ⌘ Klinicky: bolest v levém podžebří, hematom, bolest v levém rameni, rozvoj šoku.

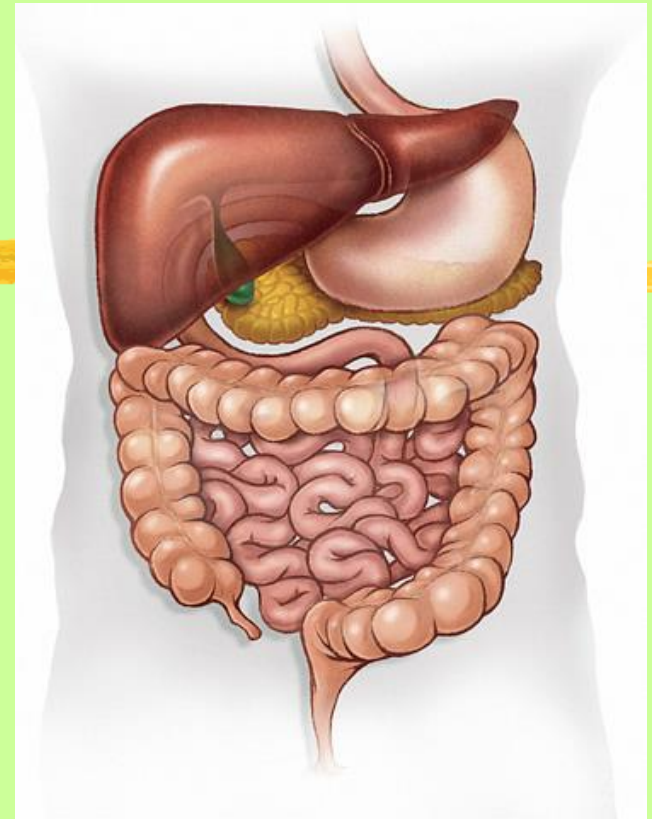
Poranění jater

- ⌘ 2.nejčastěji poraněný orgán u dětí!
- ⌘ Má horší prognózu než poranění sleziny.
- ⌘ Klinicky: bolest v pravém podžebří, hematom, rozvoj šoku.
- ⌘ Nebezpečí tzv. dvoudobé ruptury.

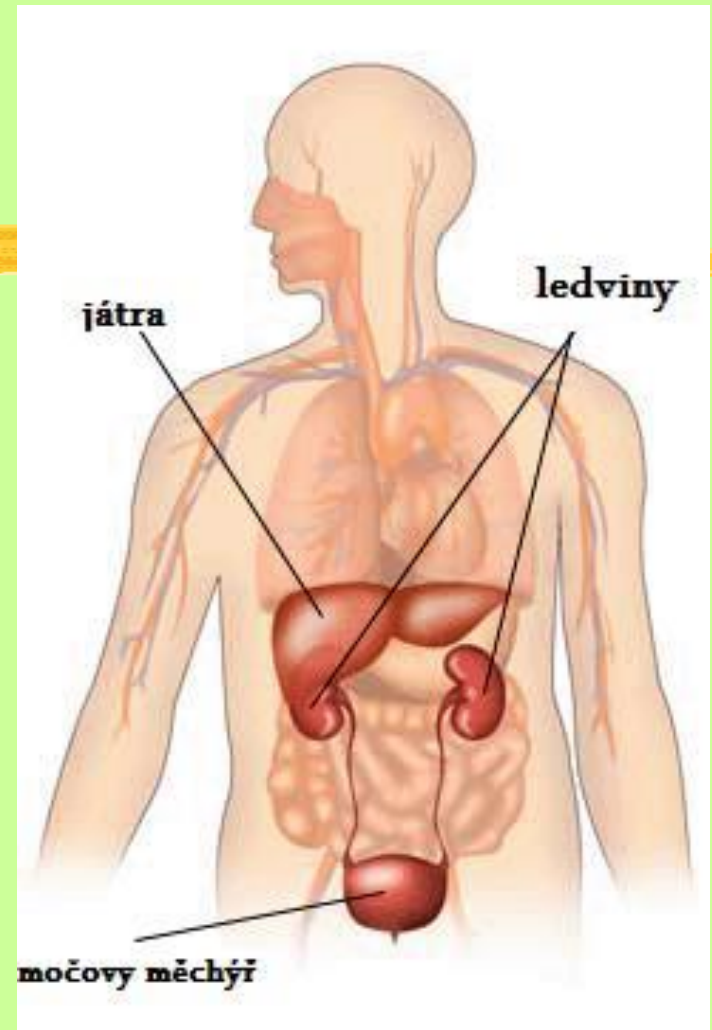
Poranění slivivky

- ⌘ Často spolu s jinými orgány (žaludek, duodenum, játra, slezina, aorta,...)
- ⌘ Klinicky: bolesti v zádech, nevolnost, zvracení, bolesti břicha, rozvoj šoku.

Poranění ledvin

⌘ Klinicky: bolesti v zádech, v oblasti žaludku, nevolnost, zvracení, krev v moči.

Poranění žaludku

⌘ Povrchní dýchání,
zvracení s příměsí
krve, bolest
břicha.

